

A historical map of the Sint-Niklaas area, showing a dense grid of fields and roads. The map is color-coded with various shades of green, yellow, and red. The text 'PATERSHOECK' is visible in the upper left, and 'S NIEC' is visible in the lower right.

Sint-Niklaas

Modernadreef 19-21

4 MEI 2021

ARCHEOSERVICE

Gemaakt door: Kirsten Van Campenhout

ARCHEOSER✓ICE
Kirsten Van Campenhout

Archeologienota

Sint-Niklaas Modernadreef 19-21

Deel 2: Programma van Maatregelen

Kirsten Van Campenhout

Meerdonk 2021

Colofon

Titel: *Archeoservice-rapport 006: Sint-Niklaas Modernadreef 19-21. Archeologienota. Programma van Maatregelen*

Auteur: Kirsten Van Campenhout

Erkende archeoloog: Kirsten Van Campenhout (2015/00060)

Grafische illustraties/GIS: Archeoservice (tenzij anders vermeld)

Rapportnummer: Archeoservice-rapport 006

Uitvoerder: Archeoservice. Kirsten Van Campenhout

Vestiging: Bloempotstraat 23A, 9170 Meerdonk

Publicatiedatum: 4/05/2021

Publicatieplaats: 9170 Meerdonk

Illustratieverantwoording voorblad: Uitsnede uit de kaart van Ferraris (1771-1778)

©Archeoservice, 2021

Archeoservice aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Archeoservice bewaart op een beveiligde wijze enkel informatie over opdrachtgevers en initiatiefnemers met specifieke doelen. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers. Gegevens worden op vraag van de opdrachtgevers of initiatiefnemers aangepast of gewist.

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken via www.archeoservice.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Archeoservice mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

INHOUD

1.1	ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	1
1.2	GEMOTIVEERD ADVIES	2
1.2.1	De volledigheid van het uitgevoerde onderzoek	2
1.2.2	De aan- of Afwezigheid van een archeologische site	2
1.2.3	Impactbepaling.....	4
1.2.4	Bepaling van de maatregelen.....	4
1.3	PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	5

1. Programma van Maatregelen

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Toponiem	Sint-Niklaas Modernadreef 19-21	
Projectcode Onroerend Erfgoed	2021C337 (Bureauonderzoek)	
Kadastrale gegevens	Sint-Niklaas 1ste Afdeling , Sectie A, nr940C2, 940H2 en 940R2	
Oppervlakte plangebied	7094,23 m ²	
Oppervlakte bodemingreep	7094,23 m ²	
Projectnummer Archeoservice	2021/0019	
Betrokken actoren	Erkende archeoloog:	Kirsten Van Campenhout (OE/ERK/Archeoloog/2015/00060)
	Betrokken actor:	Kirsten Van Campenhout (OE/ERK/Archeoloog/2015/00060)
	Betrokken derden:	Niet van toepassing
Beheer en plaats documentatie	Archeoservice	
	Bloempotstraat 23A	
	9170 Meerdonk	

1.2 GEMOTIVEERD ADVIES

1.2.1 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE ONDERZOEK

Het vooronderzoek heeft tot dusver bestaan uit een bureauonderzoek, aangevuld met controleboringen. Op basis van het bureauonderzoek werd een archeologische verwachting opgesteld voor het plangebied. Deze verwachting werd afgetoetst met de geplande werken om zo tot een inschatting van het archeologisch potentieel te komen. Er werd gebruik gemaakt van beschikbare landschappelijke kaarten, historische kaarten en archeologische data. Op basis van dit vooronderzoek is het mogelijk een gefundeerde uitspraak te doen over de verdere omgang met de eventuele archeologische resten binnen het plangebied.

1.2.2 DE AAN- OF AFWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Het vooronderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

- ✓ **Aardkundige gegevens:** Het plangebied bevindt zich aan de rand van verstedelijkt gebied in de regio van de Westelijke Boomse cuesta, een zone die gekenmerkt wordt door gronden van hooggelegen cuetadelen, dekzandruggen en stuifduinen. Net ten westen van het plangebied stroomt de Molenbeek, die naar het noorden toe afvloeit naar het Kanaal van Stekene.

Volgens de bodemkaart wordt het terrein deels gekarteerd als bebouwde zone (OB) en matige droge (Zcm(g)) en matig natte (Sdm) plaggenbodems. Onder het plaggendek vindt men vaak overblijfselen van een verbrokkelde Podzol B-horizont.

Wanneer men het Digitaal Hoogte Model bekijkt, springen de bolle akkers in het oog. Dit fenomeen zou een oorsprong kennen in de 15de eeuw. De dikke antropogene A-horizont die hierbij is ontstaan kan oudere archeologische lagen goed bewaard hebben.

Op basis van controleboringen is vastgesteld dat de antropogene ploeglaag een dikte heeft tussen 60-75 cm dik is. Hieronder is soms een Bh-horizont waargenomen, in andere gevallen een B/C-horizont. Een eventueel archeologisch niveau is op een diepte van ca. 65-85 cm te situeren.

- ✓ **Archeologische gegevens:** In de omgeving rondom het projectgebied zijn weinig gravende archeologische onderzoeken uitgevoerd. Op het perceel net ten noorden van het plangebied zijn wel meerdere onderzoeken uitgevoerd. Voor het plangebied *Sint-Niklaas Pijkedreef* werden een bureauonderzoek, een landschappelijk booronderzoek (ID 7538), verkennende archeologische boringen en proefsleuven (ID 9439) uitgevoerd. Tijdens het verkennend archeologisch booronderzoek en het proefsleuvenonderzoek werden nergens aanwijzingen gevonden voor de mogelijke aanwezigheid van relevant archeologisch erfgoed. Volgens het uitvoerend bedrijf is er vermoedelijk sprake van een historische realiteit en adviseerde om het gebied op te nemen op de GGA.

Concrete bewijzen van bewoning vanaf de Romeinse periode zijn aangetroffen op ongeveer een halve kilometer ten zuidwesten van het plangebied, op de site van Watermolenwijk II (CAI nummer 158999). In 2011 is op deze site een vlakdekkend onderzoek uitgevoerd dat bewoningssporen en vondsten opleverde uit de Romeinse periode, late middeleeuwen en nieuwe tijd.

- ✓ **Historische gegevens:** Het plangebied bevindt zich langs Modernadreef die reeds weergegeven stond op de historische kaarten. Het plangebied wordt zelf weergegeven als akkerland (bolle akker) tot in het begin van de 20ste eeuw. Tussen 1939 en 1969 werd een fabriek op de westelijke helft gebouwd, deze structuren staan er nog steeds. De oostelijke helft werd in gebruik genomen als paardeweiden en werd nooit bebouwd.
- ✓ **Gekende verstoring:** Tussen 1939 en 1969 werd een fabriek op de westelijke helft gebouwd. Binnen deze structuren is een betonnen vloer aanwezig. Men kan hierbij uitgaan van een verstoring van ca. 50 cm ter hoogte van de structuren. Rondom de gebouwen is het terrein gedeeltelijk verhard. Met een controleboring is een pakket van 20 cm steenpuinverharding waargenomen. Een zone van 3521 m² kent geen grootschalige verstoring.
- ✓ **Geplande verstoring:** De initiatiefnemer plant de bouw van achttien eengezinswoningen. Er zijn vier categorieën van ingrepen waar men rekening moet mee houden: de funderingen van de wooneenheden, de verharding, de aanleg van groenzones en de nutsvoorzieningen.

Voor ongeveer de helft van het terrein kan men stellen dat de geplande werken niet dieper gaan dan de bestaande verstoring, met uitzondering van enkele lokale ingrepen;

In het onverstoord deel van het terrein (3520 m²) zal:

- 680 m² tot 45 cm diep worden afgegraven voor de woningbouw (vloerplaat is 25 cm dik);
- lokaal een verstoring tot 80 cm voorkomen in functie van de sleuffundering;
- ca. 485 m² tot maximaal 30 cm afgegraven worden in functie van de aanleg van verharding;
- de resterende oppervlakte maximaal 20 cm diep verstoord worden bij het inzaaien van de toplaag met graszaad.
- de geplande verstoring van nutsvoorzieningen, die dieper gaat dan de bestaande verstoring, beperkt zijn in oppervlakte en verspreid liggen van elkaar.

Samengevat stellen we dat de trefkans van een archeologische site, op basis van de landschappelijke situatie en de gekende waarden in de regio, binnen de begrenzing van het onderzoeksgebied aanwezig is. De mate van verstoring in combinatie met de aard van de geplande werken maken verder archeologisch onderzoek echter weinig zinvol.

1.2.3 IMPACTBEPALING

De initiatiefnemer plant de uitbreiding van achttien ééngezinswoningen. Voorafgaand aan deze werken wordt een bestaande woning met aansluitend voormalig fabrieksgebouw gesloopt.

Samenvattend kan men stellen dat voor het huidige plangebied met een oppervlakte van ca. 7044,23 m²:

- ✓ Een oppervlakte van 2031,33 m² is momenteel bebouwd. Door de afwezigheid van kelders wordt uitgegaan van een bestaande verstoring van 50 cm voor deze zone;
- ✓ Een oppervlakte van 1130 m² is momenteel verhard met klinkers, beton of steenpuin. Hierbij wordt uitgegaan van een bestaande verstoring van 25-30 cm;
- ✓ Een zone van 3521 m² kent geen grootschalige verstoring;
- ✓ Voor ongeveer de helft van het terrein kan men stellen dat de geplande werken niet dieper gaan dan de bestaande verstoring, met uitzondering van enkele lokale ingrepen;
- ✓ In het onverstoord deel van het terrein (3520 m²) zal:
 - 680 m² tot 45 cm diep wordt afgegraven voor de woningbouw;
 - Lokaal een verstoring tot 80 cm kan voorkomen in functie van de sleuffundering;
 - Ca. 485 m² tot maximaal 30 cm afgegraven zal worden in functie van de aanleg van verharding;
 - De resterende oppervlakte maximaal 20 cm diep verstoord zal worden bij het inzaaien van de top laag met graszaad.
- ✓ De geplande ingrepen die dieper gaan dan de bestaande verstoring, beperkt zijn in oppervlakte en verspreid liggen van elkaar. Dit zijn o.a. de nutsvoorzieningen en de sleuffunderingen.

Bovenstaand overzicht geeft aan dat het potentieel op (waardevolle) kenniswinst bij verder archeologisch (voor-)onderzoek ontbreekt. De investeringen die gepaard gaan met verder archeologisch onderzoek staan geenszins in verhouding tot de beperkte resultaten die dergelijk onderzoek naar verwachting zal opleveren.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze archeologienota bleken voldoende om het ontbreken van het potentieel op kennisvermeerdering bij verder archeologisch onderzoek te staven. **Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen.**

1.2.4 BEPALING VAN DE MAATREGELEN

Gezien het gering potentieel tot kennisvermeerdering worden geen verdere maatregelen geadviseerd. Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed.¹

¹ Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit

1.3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Niet van toepassing.